

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ
У ГЛОБАЛЬНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної
конференції
(8 травня 2025 року, м. Харків)

Харків - 2025

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
(8 травня 2025 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 327(100)(063)

М 83

Ресстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№729 від 9 грудня 2024 року)

Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням
Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 23 квітня 2025 року)

Голова редакційної колегії:

Наталія Вінникова, доктор політичних наук, професорка

Редакційна колегія:

Віталій Солових, доктор наук з державного управління, професор

Ірина Пересипкіна, к.політ.наук, доцент

Ганна Федорова, старша викладачка

Адреса редакційної колегії:

61022, м. Харків, майдан Свободи 6,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»,
кафедра міжнародних відносин, к. 264,
тел. (057) 705-10-59,
e-mail: interrelations.conference@gmail.com

М83 Міжнародні відносини у глобальному та регіональному вимірі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (8 травня 2025 року, м. Харків, Україна) / За ред. Н. А. Вінникової [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класу; ОС Windows 7/10; Acrobat Reader 10. – (PDF 233 с.)

До матеріалів увійшли тези наукових доповідей науковців, практичних діячів, викладачів та здобувачів, що присвячені таким питанням, як: Європейський Союз у контексті динаміки міжнародних відносин; європейська безпека в умовах сучасних геополітичних загроз; перспективи та виклики інтеграційним процесам в Європі; економічні відносини України з Європейським Союзом; потенціал цифрової стратегії Європейського Союзу; культурна дипломатія та гуманітарне співробітництво між Україною та ЄС; участь України в науковому й освітньому просторі Європейського Союзу.

URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/21435>

УДК 327(100)(063)

© ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025

ЗМІСТ

Burek Vasylyna-Mykhailyna

Economic integration of Ukraine and the European Union:
analysis of sanctions policy and trade relations in the context of European integration..... 7

Faiier Olena

Professional liability insurance as an instrument to ensure the economic security of the state... 11

Mysak Jana

Strategic activities of the European Union to stabilize food security after 2022:
the importance of Ukrainian cereal exports as an instrument of economic diplomacy..... 13

Peresyphkina Iryna

The role of the EU in ensuring security in the face of modern geopolitical threats..... 17

Pisarevskiy Mykola, Miroshnychenko Tetiana

Cultural diplomacy as a foreign policy instrument of the modern European state..... 21

Statsenko Artur

Security guarantees in a changing world:
the Budapest memorandum and NATO's collective defense mechanism..... 25

Vinnykova Nataliya

The EU's course on strategic autonomy in the fragmented world..... 29

Zahnoiko Vadym

Communication of hromadas with internally displaced persons
as a component of decentralisation on Ukraine's path to the EU..... 33

Zaporozhchenko Ruslan

De-imperialization as a foreign policy strategy:
is the EU able to rethink its role in the world?..... 38

Zhornytska Anastasiia

The potential of civil society digitalization: the experience of the European Union..... 42

Алексеевко Людмила, Артеменко Людмила, Юркевич Оксана

Фінансово-гуманітарна безпека України в контексті Євроатлантичного виміру..... 45

Ахалаіа Діана

Космічна дипломатія Європейського Союзу
як інструмент м'якої сили в міжнародних відносинах..... 48

Бакуменко Анна

Еволюція публічної дипломатії у контексті сучасних міжнародних відносин..... 52

Баранець Василь, Осадца Іван

Можливі ризики та переваги використання ІІІ
в дипломатії та міжнародних відносинах..... 56

Величко Катерина

Виклики європейської безпеки в контексті війни в Україні..... 60

Виговська Ольга

Європейська інтеграція вищої освіти України: виклики і перспективи..... 63

<i>Волинець Яна</i>	
Роль ОБСЄ у формування системи європейської безпеки в умовах трансформації міжнародного порядку.....	66
<i>Жайворонок Марина</i>	
Мобільність здобувачів вищої освіти як важливий чинник інтеграції України до європейського науково-освітнього простору.....	70
<i>Здоровко Світлана</i>	
Боротьба з дезінформацією як новий пріоритет для міжнародних організацій.....	74
<i>Іванченко Маргарита</i>	
Роль української діаспори в ЄС у просуванні культурної дипломатії.....	77
<i>Іоффе Ілля</i>	
Застосування теорії ігор у міжнародних політичних дослідженнях: методологічні аспекти та практичні застосування.....	81
<i>Кобець Юлія, Міщук Андрій, Міщук Мар'яна</i>	
Виклики європейській безпековій політиці: від гарантій безпеки США до потреби у стратегічній автономії.....	85
<i>Коломиц Назарій</i>	
Співпраця України з ЄС у боротьбі з кіберзлочинністю.....	89
<i>Коновальська Катерина, Солових Євгенія</i>	
Культурна дипломатія як інструмент залучення фінансової допомоги для ЗСУ на прикладі благодійного ярмарку в Порту, Португалія.....	93
<i>Копиленко Діана</i>	
Потенціал цифрової стратегії ЄС.....	98
<i>Котляров Максим</i>	
Інформаційна та кібербезпека в контексті діяльності НАТО: виклики гібридної війни та перспективи колективної оборони.....	101
<i>Кочанов Володимир</i>	
Вплив міжнародних санкцій на інформаційну політику: на прикладі російсько-української війни.....	104
<i>Крупський Владислав</i>	
Як Росія стає сировинним придатком Китаю.....	107
<i>Кублик Василь</i>	
Роль України в безпеці Європи.....	110
<i>Кузь Олег</i>	
Міжмор'я як метафора: від концепту до геополітичного проєкту.....	113
<i>Куц Юрій</i>	
Мовна безпека в умовах сучасних геополітичних загроз в Україні.....	115
<i>Лаврентій Дмитро</i>	
Особливості німецької національної моделі охорони здоров'я: структура, виклики та перспективи.....	122

<i>Лепехова Анна, Субота Вікторія</i> Загальний аналіз економічного співробітництва України та Європейського Союзу: вплив геополітичних змін на економічні відносини...	126
<i>Лещинська Олена</i> Інтеграція західних Балкан до Європейського Союзу: виклики, перспективи та геополітичні чинники.....	129
<i>Липов Володимир, Носова Ольга</i> Розвиток цифрових технологій як чинник поглиблення суперечностей глобалізація / регіоналізація світового господарства.....	133
<i>Лучак Микола</i> Наукова та освітня інтеграція України в ЄС: виклики та перспективи.....	138
<i>Майстро Максим</i> Фактор Калінінградської області РФ у безпековій архітектурі Балтійського регіону.....	141
<i>Марченко Іван</i> Ідеологія трампізму як новий базис зовнішньополітичного курсу США.....	145
<i>Марчук Наталія</i> Комунікаційна політика ЄС в умовах російсько-української війни.....	147
<i>Махотін Тимур</i> Дезінформація як інструмент гібридної війни: політичні технології.....	150
<i>Мельничук Володимир</i> Розвиток тайванської проблеми та можливості ЄС у вирішенні конфлікту.....	153
<i>Мнекіна Марія, Шевель Єлвіра</i> Європейський цифровий розвиток в інформаційному просторі Xinhua: особливості висвітлення на тлі американсько-китайських технологічних протиріч.....	157
<i>Мурадова Владислава</i> Європейська підтримка розвитку освіти та науки в Україні як важливий чинник модернізації освітньої системи.....	161
<i>Науменко Катерина</i> Роль місцевого самоврядування в процесах європейської інтеграції України: досвід та подальші перспективи.....	165
<i>Острецька Анастасія</i> Культурна дипломатія України як фактор формування стратегічного партнерства з країнами ЄС в умовах російсько-української війни.....	169
<i>Пєфтиц Віра</i> Між молотом та ковадлом: Балкани на перехресті інтересів Європейського Союзу й Туреччини.....	173
<i>Погрібна Вікторія</i> Гібридний тероризм: виклики та наслідки для Європи і світу.....	177
<i>Пруненко Дмитро, Солових Артем</i> Логістика залізничного сполучення ЄС: досвід для України.....	181
<i>Резуненко Вероніка</i> Цифровий компас – 2030 як європейська стратегія цифрової трансформації.....	185

<i>Романюк Олександр</i> Проблема європейської безпеки в контексті нової геополітичної ситуації: інституційний аспект.....	189
<i>Сободєєва Анастасія</i> Сучасні інструменти у міжнародних відносинах: чи може штучний інтелект замінити людину-аналітика?.....	193
<i>Солових Віталій</i> Трансформація зовнішньої політики ЄС у контексті сучасної динаміки міжнародних відносин.....	196
<i>Солових Євгенія</i> Човникова дипломатія як інструмент мирного врегулювання: роль ЄС у спробах припинення війни між Росією та Україною.....	203
<i>Требін Михайло</i> Європейська безпека в умовах турбулентного світу.....	208
<i>Федорова Ганна</i> Культурна дипломатія України: шлях до європейського простору.....	212
<i>Хижняк Лариса</i> Аналітика в гуманітарному співробітництві між Україною та ЄС.....	214
<i>Чернишова Лариса</i> Роль транскордонної інфраструктури в економічній співпраці України та ЄС.....	218
<i>Чміль Олеся</i> Роль Хорватії у зміцненні європейської безпеки в умовах геополітичних викликів.....	221
<i>Шевель Елвіра</i> Європейський Союз у контексті динаміки міжнародних відносин.....	225
<i>Шкурко Арсеній</i> Французька модель забезпечення європейської безпеки: стратегія, механізми та виклики.....	228

ФІНАНСОВО-ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО ВИМІРУ

Алексєєнко Людмила Михайлівна,
професор кафедри управління та адміністрування,
Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Західноукраїнського національного університету,
доктор економічних наук, професор,
l.alekseienko@wunu.edu.ua

Артеменко Людмила Борисівна,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя,
кандидат економічних наук, доцент,
lartemenl@gmail.com

Юркевич Оксана Миколаївна,
доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
кандидат економічних наук, доцент,
oksana_yurkevich@kneu.edu.ua

Важливим елементом політики стримування та оборони НАТО є посилення військової присутності на східних кордонах території Альянсу. Країни-члени НАТО активізують передову присутність шляхом створення багатонаціональних батальйонних груп у Болгарії, Естонії, Угорщині, Латвії, Литві, Польщі, Румунії та Словаччині. Ці заходи підкреслюють рішучість і готовність союзників захищати територію та населення країн НАТО [1]. Розгортання оборонного потенціалу відповідає концепції колективної оборони, яка є основою функціонування НАТО і передбачає демонстрацію солідарності та військової спроможності для стримування потенційних загроз. Посилення східного флангу НАТО сприяє стабільності в регіоні, що є передумовою для економічної стійкості та гуманітарної підтримки України як країни, що прагне до інтеграції в євроатлантичні структури [2].

Емпірично доведено, що протягом тривалого часу американські платники податків несли непропорційно велике навантаження для забезпечення оборони Європи [3]. В умовах масштабування воєнної агресії ця ситуація потребує змін.

НАТО об'єднує демократичні, суверенні держави, кожна з яких самостійно визначає обсяг ресурсів, які вона готова виділити, а також способи й час залучення своїх збройних сил. Поважаючи суверенні права всіх союзників, безпека Альянсу залежить від трансформації та перебалансування НАТО. Така реорганізація необхідна не лише для протидії загрозам у зоні дії Північноатлантичного договору, а й для ширшого реагування, зокрема в Індо-Тихоокеанському регіоні. Зміцнення професійності сил та ресурсів союзників має сприяти не лише захисту й просуванню трансатлантичної безпеки на глобальному рівні, а й підвищенню загальної безпеки у світі. Це повинно стати переконливим доказом для американців, що НАТО відповідає інтересам США [3].

Для України, яка прагне до євроатлантичної інтеграції, трансформоване НАТО означає посилення регіональної стабільності, що опосередковано підтримуватиме її фінансово-гуманітарну безпеку через створення сприятливого безпекового середовища та зміцнення економічних зв'язків із партнерами. Цей підхід узгоджується з теорією розподілу тягаря в альянсах, яка пояснює, як нерівномірний внесок членів може підривати ефективність колективної оборони. Перебалансування НАТО через більший внесок європейських союзників може підвищити стійкість Альянсу, що важливо у контексті нових геополітичних викликів.

Наукова основа економічної безпеки держави базована на концепції фінансової стабільності [4]. Залучення міжнародного фінансування через механізми МВФ сприяє не лише короткостроковій підтримці платіжного балансу, а й створенню умов для системних реформ, які підвищують стійкість економіки до зовнішніх шоків. У контексті євроатлантичного виміру співпраця з МВФ слугує інструментом гармонізації української економічної політики з міжнародними стандартами, що є передумовою для поглиблення інтеграційних процесів.

Фінансово-гуманітарна безпека України, враховуючи політико-економічні виклики, пов'язана з потребами платіжного балансу, тому українська сторона ініціювала перегляд графіка виплат у межах програми EFF, запропонувавши перенести частину фінансування на наступні етапи перегляду. При цьому загальний обсяг програми, який становить 15,5 млрд дол США, залишається незмінним [5]. Такий підхід відображає прагнення адаптувати фінансову підтримку до реальних економічних умов, що є важливим елементом забезпечення фінансової стабільності в умовах невизначеності, спричиненої воєнною агресією.

За оцінками МВФ, Україна демонструє стабільно високі показники виконання умов програми [5]. Усі кількісні критерії ефективності, встановлені

на кінець грудня 2024 року, було дотримано. Фонд позитивно відзначив прогрес України у впровадженні структурних реформ: із восьми структурних маяків, передбачених сьомим переглядом, сім виконано вчасно, а один – із незначною затримкою. У разі схвалення Україна отримає черговий транш у розмірі 0,3 мільйона спеціальних прав запозичення (СПЗ), що еквівалентно приблизно 0,4 мільярда доларів США. Загальний обсяг виплат за програмою EFF зросте до 10,1 мільярда доларів США.

Фінансовий сектор України зберігає стабільність, однак поточні ризики вимагають посиленої уваги та моніторингу. Розвиток інфраструктури фінансових ринків визнано важливим для стимулювання швидкого післявоєнного відновлення через залучення приватних інвестицій, зокрема іноземного капіталу [6]. У цьому контексті НБУ спільно з профільними інституціями розпочав підготовку пріоритетного порядку денного реформ, спираючись на всебічні консультації з учасниками ринку. Такий підхід відповідає принципам інклюзивного економічного розвитку, де залучення стейкхолдерів сприяє ефективності реформ.

Протягом 2024 року український бізнес і населення активно використовували інструменти кредитових та дебетових переказів для здійснення фінансових операцій. Загалом у межах України було проведено понад 3,6 мільярда платіжних транзакцій, ініційованих із застосуванням механізмів кредитового трансферу та прямого дебету [5]. Це свідчать про високу інтенсивність фінансової активності навіть в умовах інтенсивної війни, що є важливим показником економічної стійкості.

Підсумовуючи зазначимо, що у контексті євроатлантичного виміру значний обсяг виплат за програмою EFF, міжнародних переказів свідчить про інтеграцію України до глобальних фінансових потоків, що є важливим елементом фінансово-гуманітарної безпеки. Зростання транзакцій також підкреслює роль цифрових платіжних систем у забезпеченні безперебійного функціонування економіки, що відповідає стандартам розвинених економік євроатлантичного простору.

Список використаних джерел:

1. NATO's military presence in the east of the Alliance. 06 Mar. 2025.
URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_136388.htm?selectedLocale=en
2. Dimensions of attitudes towards the EU and NATO and attitudes towards the USA.
URL: [HTTPS://WWW.KIIS.COM.UA/?LANG=ENG&CAT=REPORTS&ID=1468&PAGE=1](https://www.kiis.com.ua/?LANG=ENG&CAT=REPORTS&ID=1468&PAGE=1)

3. Atlantic Charter 2025. A new NATO deal for America. URL: <https://thealphengroup.com/wp-content/uploads/2025/01/THE-ALPHEN-GROUP-ATLANTIC-CHARTER-2025-MASTER-FINAL-200125-1.pdf>

4. Alekseyenko L., Tulai O., Dmytryshyn M., Stetsko M., Kvasnytsia O., Vilchynskiy V. (2024). Information Assistance for Regulation of Financial Market Business Intelligence in the Context of Global Reset. In: Hamdan, A. (eds) Achieving Sustainable Business Through AI, Technology Education and Computer Science. Studies in Big Data, vol 163. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-73632-2_58

5. Досягнуто угоди на рівні персоналу щодо сьомого перегляду програми розширеного фінансування з МВФ. 28 лют. 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dosyagnuto-ugodi-na-rivni-personalu-schodo-somogo-pereglyadu-programi-rozshirenogo-finansuvannya-z-mvf>

6. Lyudmyla Alekseyenko, Oksana Tulai, Bohdan Ferens, Volodymyr Tsap, Viktoriia Tsokalo, Liudmyla Artemenko (2024). Informational Support for Communication of Reinvestment Recovery of the Economy. In: Alareeni, B., Hamdan, A. (eds) Technology: Toward Business Sustainability. ICBT 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 927. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-54009-7_18

КОСМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК ІНСТРУМЕНТ М'ЯКОЇ СИЛИ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Ахалаїа Діана Нугзаріївна,

здобувачка 1-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти групи
УВ-51 ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного
бізнесу», Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
akhalaia2020umv11@student.karazin.ua

Роль космосу у міжнародних відносинах стрімко зростає, адже супутникові технології стають критичними для безпеки, зв'язку, навігації й моніторингу навколишнього середовища. У комічній сфері Європейський Союз активно просуває модель мирного й цивільного використання космосу, що поєднує науково-технологічну перевагу та дипломатію співпраці. Цивільні космічні програми ЄС вже давно перетворилися на інструмент поширення впливу, зміцнюючи міжнародні партнерства, що виходять за межі європейської спільноти, і формуючи позитивний імідж Європейського Союзу. Космічна дипломатія ЄС є важливою складовою його стратегії «м'якої сили», завдяки якій він зміцнює свій статус відповідального глобального гравця.

Електронне наукове видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
(8 травня 2025 року, м. Харків, Україна)

Українською та англійською мовами
Текст подається в авторській редакції

Відповідальний за випуск: *Наталія Вінникова, Ганна Федорова*
Оригінал-макет: *Ганна Федорова*

Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс.
Обл.-вид. арк. 30,08. Умовн. друк. арк. 24,16. Замовлення № 160//25

Системні вимоги:
Процесор Pentium-класу; ОС Windows 7/10; дисковод CD-ROM AcrobatReader 10.
Об'єм даних 7,8 Мб.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009 р.